TOTIUS

RHETORICÆ ADUMBRATIO,

In usum PAULINÆ *Scholæ* LONDINENSIS.

Editio tertia.

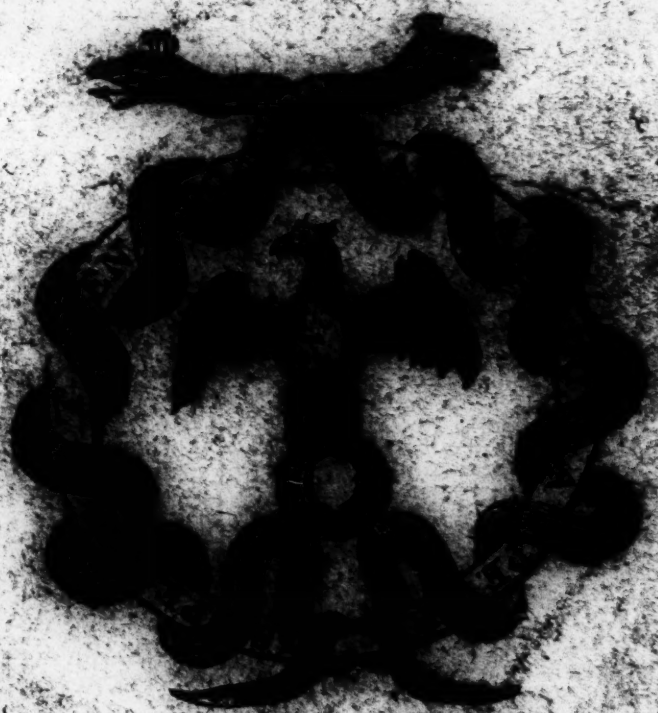

LONDINI,

Ex Officina ROGERI DANIEL.

cIↃ IↃC LIX.

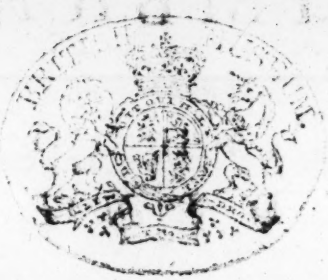

TOTIUS

RHETORICÆ

ADUMBRATIO

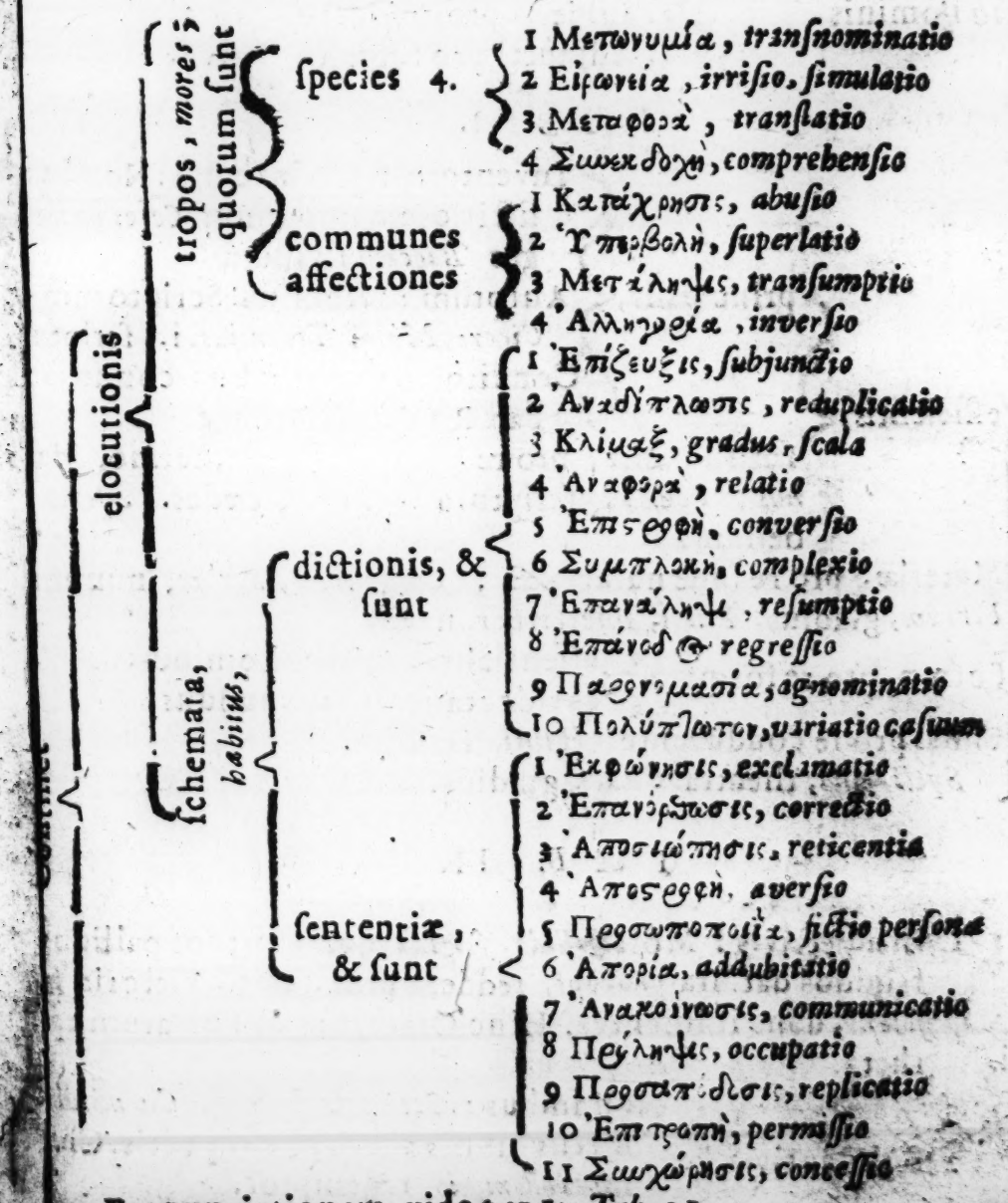

Pronunciationem, vide pag 13. Tab. 21.

Rhetorica est Ars ornate dicendi. Cujus partes sunt

duæ { expressio in { tropis, sive immutatis dictionibus. habitu. vide *Tab.* 9.
pronuntiatio. vide pag. 13. *Tab.* 21.

Tropus est Vocis è nativa significatione in alienam immutatio.

Cujus sunt { species quatuor, *Tabulis* 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.
affectiones quatuor. *Tab.* 8.

Species sunt {
1. Metonymia, *Tabulis* 1, 2, 3, 4.
2. Ironia, *Tab.* 5.
3. Metaphora, *Tab.* 6.
4. Synecdoche, *Tab.* 7.

Metonymia est translatio nominis. {
1. Causæ pro effectis, *Tab.* 1.
2. Effecti pro causa, *Tab.* 2.
3. Subjecti pro adjunctis, *Tab.* 3.
4. Adjuncti pro subjecto, *Tab.* 4.

TAB. I.

I Causæ {
efficientis, {
principalis, {
Inventorum pro inventis: Nomina fictitiorum numinum. *Ceres* i. fruges *Bacchus* i. vinum
Autorum: Nomina Scriptorum *Cicero, Maro, Terentius.* i. scripta
Conditorum pro rebus conditis: Fæx Romuli, i. Romæ.
Instrumenti, pro re parata: *Lingua*, sermo. *Manus*, *Penna*, scriptura. *Gladius*, cædes. *Arma* bellum.
Materiæ, pro re inde nata. *Æs*, *Argentum*, *aurum*, nummi *Ferrum*, gladius. *Pinus*, *abies*, *robur*, naves.
Formæ, pro re formata { essentialis. *Animæ*, homines. accidentalis. *Orbis*, mundus.
Finis, pro re conducente. *Habitatio*, ædes. *Spectacula*, theatra. *Cædes*, gladius.

TAB. II.

II Effecti {
1. In adjectivis: Mors *pallida*, *frigida*, quæ mortuos pallidos frigidos dat. Ira *præceps*, reddens præcipites. Victoria *insolens*, dans insolentes. Hinc Oratorum & Poetarum ep theta.
2. Substantivis { Nominibus: *Scelus*, sceleſtus. *Carminib* metus omnis abest, id est, poetis. Chr stus *redemptio*, redemptor.
Verbis: *Pallet*, metuit.

TAB. III.

III. Subjecti

1. pro inhærente qualitate: Non tibi plus 1. *cordis*, sed minus 2. *oris* ineſt. 1. fortitudinis. 2. pudoris.
2. continentis pro re contenta: *Calix, poculum, cantharus, cadus, patera*, pro vino, potu. *Crumena* pro nummis. *Mantica*, vitia. *Focus*, ignis, &c.
3. loci
   - pro incolis: *Vrbes*, cives. *Career*, vincti. *Anglia, Italia, Gallia, Germania*, pro Anglis, Italis, Gallis, Germanis. *Terra*, homines. *Æther*, cœlites.
   - pro rebus inibi geſtis: *Forum, ſubſellia, roſtra, curia*, pro actionibus forenſibus. *Academia, Lycæum, Schola*, pro doctrina. *Sylvæ* pro venandi ſtudium.
4. poſſeſſoris pro poſſeſſis: *Vulcanus* ardet, domus. *Apud me* eſt, domi meæ. *Oceanus, Tethys, Doris, Neptunus, Amphitrite*, mare. *Lares, Penates*, ædes.
5. imperatoris pro exercitu: Cæſi ſunt ab *Annibale*, copiis ejus. *Marius* repreſſit, Marii exercitus. *Chriſtus baptizavit*, diſcipuli.
6. advocati pro clientibus: Reſtituiſſe *te* dixiſti, nego *me* eſſe reſtitutum.
7. temporis pro actionibus: Oculis aut pectore *noctem* accipit, ſomnum. *Solſtitium* (æſtum) pecori defendite. Ager gravidus pampineo *autumno*, vindemia.
8. rei pro ſigno: *Iupiter, Apollo, Æneas*, pro imaginibus Iovis, &c. *Amaryllis*, pro carmine de eadem. *Orpheus & Sylvæ*, imagines.

TAB. IV.

IV Adjuncti, ſc.

1. virtutum pro bonis, vitiorum pro malis, qualitatum pro perſonis: *Iuſtitia* pro juſto. Mortalia temnitis *arma*, armatos mortales. Armatum *funus*, armati funebres.
2. ſignum pro re ſignificata: *Sceptrum* pro regno. *Faſces* pro imperio. *Toga* pro pace. *Arma* pro bello. *Agnus* pro Chriſto. *Claves* pro poteſtate eccleſiaſtica: *Gladius* pro civili.
3. temporis pro ſubjectis rebus: Nulla *ætas*, homines nullius ætatis. Aſpera *ſæcula*, homines. *Dies* mali ſunt homines. *Iuventus*, juvenes. *Senectus*, ſenes.
4. rei locatæ pro loco: Te quæſivimus omnibus [illegible] bibliothecis. *Ludus* pro circo.

TAB. V.

Ironia est Tropus è contrario contrarium indicans:

- usitata
  - personæ
    - affirmatæ, ubi ex alia persona significatur alia: Tum credo cum *Me* arbustum videre Miconis incidere: per *Me* intelligit Damœtam.
    - negatæ, ubi quid de una persona ita negatur, ut de altera affirmetur: Nec *in his quisquam damnatus & exul*: Id vult, Ajacis patrem exulasse.
  - rei
    - affirmatæ, ubi contrarium latet: Salve *bone vir*, male. *Curasti probe*, negligenter
    - negatæ, ubi contrarium dicitur: *Non est* ebrius, est. *Non* expectant te Manliana castra, ardenter optant.
- peculiaris
  - apophasis, qua contrarium dicimus ei, quod dictum volumus: *Nil dico. Quid memorem, efferam, repetam?* &c.
  - paralipsis, dissimulatio reticendi quæ vehementer objicimus: cum formulis, *Prætereo, mitto, taceo.*

Percipitur Ironia 1. Pronunciatione, 2. Personis, 3. Re.

TAB. VI.

Metaphora est Tropus à simili ad simile; ad unum vocabulum contracta similitudo: Homo homini *Deus*, quasi Deus. *Ferreum* pectus, quasi ferreum. Durior mollienda his formulis, *Si ita dicam. si sic loqui liceat. si verbis audacia detur*, &c.

TAB. VII.

Synecdoche ex toto partem dat, & è contra è parte totum.

- partis
  - membri pro integro: *tectum*, pro domo. *mucro* pro gladio.
  - singularis pro plurali
    - in nominibus, *Anglus* pro Anglis.
    - verbis, *Sciat*, sciamus, sciant.
- speciei
  1. Cum nomen proprium Viri qualitate præcellentis, pro aliis, ipsa qualitate præditis, ponitur: ut *Thraso* pro glorioso. *Sauromatæ*, pro remotis.
  2. Cum numerus infinitus, ingens, pro minori certo ponitur: *Innumeri*, valde multi. *Sexcenta* licet proferre, quamplurima.
- totius
  - integri pro [illegible] membro: *Xanthus*, pro undis. *Elephantus*, pro [illegible]*væ*, pro arboribus. *Pontus*, pro fluctu. *Exerci*[illegible] pro ego.
  - [illegible]as pro viro præcellenti: 1. in appel[illegible]*eta*, pro Virgilio. 2. in patrony[illegible]*s*, pro Diomede.
  - generis pro specie
    1. quali[illegible] lativis: P[illegible] micis: *Tydia*[illegible]
    2. Cum vixisse, fu[illegible] fuisse: *Fuimus Troes*.

[illegible]sse dicimus, quæ jam non

TAB. VIII.

Affectiones Troporum ſunt quatuor:

- unius
  - 1. durioris catachreſis:
    - Metonymiæ, *Pateras* libate, vinum.
    - Ironiæ, *Sperate* Deos, timete. *Squallet* ar… ro, ſplendet.
    - Metaphoræ, *Vir* gregis, caper. Capitis … *ves*, nivei crines.
    - Synecdoches, *Ungula*, pro equo.
  - 2. audacioris Hyperbole:
    - excelſu Auxeſis.
      - Metonymiæ, Cum Ariſtidem ipſ… *juſtitia juſtiorem* dicimus.
      - Ironiæ, *optime*, peſſime.
      - Metaphoræ, Eſt mihi *Deus*, pa… tronus.
      - Synecdoches, *Magnificus*, pro l… beralis.
    - defectu
      - Tapinoſis, extenuatio.
      - Meioſis defectum auget: *Pygmæus* homunculus. *Mutus*, non re… ſpondens.

vel

- plurium
  - 3. uno verbo, Metalepſis: Hinc movet *Euphrates*, illin… Germania bellum; *Euphrates* pro Meſopotamia, per Me… tonymiam adjuncti: Meſopotamia pro orientalibus, pe… ſynecdochen ſpeciei.
  - 4. pluribus, Allegoria
    - Metonymiæ, Sine *Cerere* & *Libe*… friget *Venus*.
    - Ironiæ, *Heus bone vir*, *curaſti prob*… fœde neglexiſti.
    - Metaphoræ, Dat veniam *cor*… vexat cenſura *columbas*.
    - Synecdoches, Exire ex *urbe Con*… *hoſtem* jubet.

Nota, Quo ex genere rerum cœperis, eode… deſinendum eſt.

Habitus sive Figura est ornatus orationis in sono & sensu.

- dictionis in
  - dimensione
    - poetica: unde Rhythmus, metrum, carmen
    - oratoria: usu & observatione felicius ediscenda
  - repetitione
    - similis
      - continue in sententia { eadem: Epizeuxis 1 ; diversis: Anadiplosis 2 }
      - disjuncte loco
        - eadem { principiis: —— Anaphora 3 ; clausulis: —— Epistrophe 4 ; utrisque: —— Symploce 5 }
        - diversis { certis { principio } Epanale- { fine: } psis 6 ; incertis diversarum: Epanados 7 }
    - leviter dissimilis —— { Paranomasia 8 ; Polyptoton 9 }
- sensus sententiæ
  - exclamando: —— —— Ecphonesis 10
  - deliberatione, logismo.
    - revocando { antecedens: —— Epanorthosis 11 ; consequens: —— Aposiopesis 12 }
    - convertendo ad alios: —— Apostrophe 13
    - imitando alienam personam: Prosopopœia 14
  - dialogismo.
    - interrogando
      - consultans { secum: —— Aporia 15 ; cum aliis: —— Anacœnosis 16 }
      - occupans alienum consilium { Prolepsis 17 ; Prosapodosis 18 }
    - respondendo { facti condonatio: —— Epitrope 19 ; dicti venia: —— —— Synchoresis 20 }

TAB. I.

Epizeuxis repetitio soni similis continue in eadem sententia.

- pars Vocis in
  - Initiis: O utinam *possem populos reparare paternis Artibus, atque animos formæ infundere* terræ.
  - clausulis: Ad pestem *comprimendam, extinguendam,* funditus *delendam.*
- Vox integra
  - eadem literis & syllabis: *O Corydon, Corydon! O Cives, cives!*
  - diversa literis, eadem sono: Mearum voluptatum *inventor, inceptor, perfector.*
- sententia
  - continue: Si nisi quæ poterit facie te digna videri, *Nulla futura tua est: nulla futura tua est.*
  - separata
    - membro
      - voce aliqua: *Bella*, horrida *bella*. *Fugite*, O socii, *fugite.*
      - immissa parenthesi: *Totum* hoc, (quod certe maximum est) *totum* inquam est tuum.
      - sine parenthesi: *Talis amor Daphnim*, & post tres versus, *Talis amor Daphnim.* Nota, si parenthesis longior fuerit, voci repetitæ addendum est [*inquam.*]

TAB

TAB. II.

Anadiplosis, idem sonus duplicatus, in ultima voce præcedentis & prima subsequentis,

simplex
- vox
  1. continue: Spectatum *veniunt*, *veniunt* spectentur ipsæ.
  2. aliis intervenientibus: *Vivis*, & *Vivis* non ad *deponendam*, sed ad *confirmandam* audaciam.
- hemistichium: Ut mihi sunt toties maxima *vota mori*: *Vota mori* mea sunt.

gradibus continuata Climax.
- Vox eadem pure: Quæ reliqua spes libertatis, si illis & quod *libet*, *licet*; & quod *licet*, *possunt*; & quod *possunt*, *audent*; & quod *audent*, *faciunt*; & quod *faciunt*, vobis molestum non est.
- Altera mutata, sensus maneat: Nec vero se *populo* solum, sed *senatui commisit*; nec *senatui* modo, sed *publicis præsidiis & armis*; nec *his* tantum, sed *ejus potestati*, cui *senatus* totam Rempublicam commisit.

TAB. III.

Anaphora repetitio soni similis disjuncte in sententiarum principiis,

1. literæ vel syllabæ: *Sollicitam* mihi Civitatem *suspicione*, *suspensam* metu, &c. tradidistis.
2. soni in
   - polysyndeto: *Et consilio regere, & integritate tueri, & virtute conficere.*
   - asyndeto: *Ferte citi ferrum, date tela, scandite muros.*
3. vocis: *Nihilne* te nocturnum præsidium palatii, *nihil* urbis vigiliæ, *nihil* timor populi, *nihil* hic munitissimus habendi Senatum locus, *nihil* horum ora vultusque moverunt?
4. Membri: *Quid est tam populare, quam* pax? *quid tam populare, quam* libertas?
5. hemistichii: *Nec quæ præteriit* cursu revocabitur unda:
   Nec quæ præteriit hora redire potest.
6. versus: *Incipe Mænalios mecum mea tibia versus*, octies repetitur eclog. 9. vocaturque versus intercalaris.
7. Vocis alternatim: *Tu* actionem *instituis*; *ille* aciem *instruit*; *tu* caves, ne *consultores* tui; *ille* ne *urbes* aut castra capiantur.

Elegantior in pluribus vocibus.

TAB. IV.

Epiſtrophe ſimilis ſoni disjuncte in clauſulis:

est
- 1. ſoni. Eſt non *ſcripta* ſed *nata lex*: quam non *didicimus*, *accepimus*, *legimus*; verum ex ipſa natura *arripuimus*, *hauſimus*, *expreſsimus*: ad quam non *docti*, ſed *facti*; non *inſtituti* ſed *imbuti ſumus*.
- 2. vocis. *Doletis* tres exercitus Populi Romani *eſſe interfectos? interfecit Antonius: Deſideratis clariſſimos* cives? *eos* quoque eripuit *Antonius*: Autoritas hujus ordinis afflicta eſt? afflixit *Antonius*. Venimus huc *ambo*; cur non diſcedimus *ambo*?
- 3. hemiſtichii. Capto tuam, pudet heu, ſed capto Maxime cœnam
  Tu captas alias: *Jam ſumus ergo pares.*
  Mane ſalutatum venio: tu diceres iſſe
  Ante ſalutatum: *Jam ſumus ergo pares.*
  Sum comes ipſe tuus, tumidique ant'ambulo regis
  Tu comes alterius: *Jam ſumus ergo pares.*
- 4. integri verſus. *Ducite ab urbe domum, mea carmina, ducite Daphnin.*

TAB. V.

Symploce repetitio ſoni ſimilis disjuncte in principiis & clauſulis

fit
- 1. ſono. *Spem* improbis *oſtendiſtis*: *timorem* bonis *injeciſtis*, *fidem* de foro, *dignitatem* de Republica *ſuſtuliſtis*.
- 2. voce.
  - 1. ex altera parte. *Quis* clarioribus viris *jucundior*? *quis* turpioribus *conjunctior*? *quis* voluptatibus *inquinatior*? *Cui* triſtibus *ſevere*, cum repulſis *jucunde*, &c.
  - 2. ex utraque. *Quis* legem tulit? *Nullus*. *Quis* majorem populi partem ſuffragiis privavit? *Nullus*. *Quis* comitiis præfuit? Idem *Nullus*.

TAB. VI.

Epanalepſis repetitio ejuſdem ſoni disjuncte in diverſis locis ejuſdem ſententiæ; principio ſcilicet, & fine.

fit
- 1. ſono tantum, *Saluti* potius conſulam, quam *voluntati*.
- 2. voce, *Multa* ſuper Priamo rogitans, ſuper Hectore *multa*.
- 3. hemiſtichio. *Phoſphore redde diem!* quid gaudia noſtra moraris Cæſare venturo? *Phoſphore redde diem!*
- 4. verſu. *Quid eſt Catulle, quod moraris emori?* & poſt tres verſus *Quid eſt Catulle, quod moraris emori.*

TA

TAB. VII.

panodos repetitio ſoni ſimilis in locis diverſis, incertis diverſarum

in
1. principio præcedentis, medio ſubſequentis: *Deſerit* & muros, & ſummas *deſerit* arces.
2. medio præcedentis, fine ſubſequentis: Nil deſperandum. *Chriſto* duce & auſpice *Chriſto*.
3. utriſque geminatis: *Crudelis tu quoque mater*: *Crudelis mater* magis an *puer improbus ille*? *Improbus ille puer*, *crudelis tu quoque mater*.

vel
1. ſono: Habuit *honorem ut proditori*; non *ut amico fidem*.
2. voce: Gratiam *qui habet refert*, & *qui habet* eo quod *habet refert*. Demophoon ventis *& verba & vela* dediſti: *Vela* queror reditu, *verba* carere fide.
3. proponit & dividit:
Iphitus & Pelias mecum: quorum *Iphitus* ævo
Iam gravior, *Pelias* & vulnere tardus Ulyſſi.

TAB. VIII.

Paranomaſia repetitio ſoni leviter diſſimilis alludit:

mutando
1. literas.
2. originem proximam.
3 ſignificationem.

in
Epizeuxi. *Fit via vi*. Non *emiſſus*, ſed *immiſſus*.
Anadiploſis. Crines nodantur in *aurum* —— *Aurea* purpuream ſubnectit fibula veſtem.
Anaphora. *Neu te dexterior*, &c. *Neve ſiniſterior*, &c.
Epiſtrophe. Nemo poteſt dare *matrimonium*, niſi penes quem ſit *patrimonium*.
Epanalepſi. *Vngulaque* in quinos dilapſa abſumitur *ungues*.
Symploce. *Exul* potius *tentare*, quam *Conſul vexare* Rempublicam poſſis.
Epanodos. Ejuſdem hominis eſt, qui *improbos probet*, *probos improbare*.

TAB. IX.

Polyproton repetitio soni leviter dissimilis motu casuum vario,

fit
- cum
  - 1. servando
    - originem.
    - significationem.
  - 2. mutando terminationem.
    1. modum.
    2. tempus.
    3. personam.
    4. casum.
    5. gradum.
    6. genus.
    7. numerum.
    8. partem orationis.
- in
  - Epizeuxi: *Litora litoribus* contraria.
  - Anadiplosi: Iamque nocens *ferrum, ferroque* nocentius au rum *Prodierat, prodit* bellum, quod pugnat utroque.
  - Anaphora: *Homines te*, quater in principiis repetitur. C cero de responsis aruſp.
  - Epistrophe: Oscula dat *ligno*; refugit tamen oscula *lignum*
  - Epanalepsi: *Vives*, & *vives* ita ut nunc *vivis*,
  - Epanodo: *Quod sequitur, fugio*; *quod fugit*, ipse *sequor*. Qui, quia non licuit, *non facit, ille facit*.
  - Symploce: Quid *facies facies Veneris* cum *veneris* ante? *Ne sedeas sedeas*: *ne pereas pereas*.

TAB. X.

Ecphonesis in mentis soliloquio exclamat, per varii affectus a verbia:

five
- admirationis, *O clementiam admirabilem!*
- desperationis, *O frustra mei susceptі labores!*
- optationis, *O utinam!*
- indignationis, *O scelus!*
- irrisionis, *O stultos Camillos!*
- obtestationis, *Proh Deum atque hominum fidem!*
- commiserationis, & doloris, *Ah, heu, ehei, eheu!*
- invocationis, *Dii maris & cœli!*
- deprecationis, *Omen avertat Deus!*
- imprecationis, *Dii te perdant!*
- epiphonema, *Tantæ molis erat!*
- parrhesia, *Vide quam non reformidem!*

TAB. XI.

Epanorthosis in mentis soliloquio dictum, ardentioris sermonis frigeratione & correctione revocat:

atque
- dicti: Filium habeo, ah quid dixi? *habere me?* *imo habui* Ch me: nunc *habeam* necne incertum est.
- facti quasi pœnitentia: *Sed quid egò ita gravem personam induxi?*

TA

TAB. XII.

Aposiopesis in mentis soliloquio dicenda supprimit & re suppleuda: ut, *Ego te furcifer, si vivo*: Cætera gestu agit.

TAB. XIII.

Apostrophe in mentis soliloquio ad alios avertitur:

ad { Deos. Hujus loci est poetica deorum invocatio, Græcis in ipso limine, Latinis mox ab introitu, usitata.

ad { Homines, { alios: *Quousque tandem abutere, Catilina, patientia nostra?*

ad { Homines, { nos ipsos: *Quin morere, ut merita es: ferroque averte dolorem.*

ibi { rem mutam: *Vos Albani tumuli*, &c. *O vitæ, Philosophia, dux! ad te confugimus, à te opem petimus*, &c.

per Apostrophen poeticam mutando casum.

Terretur minimo pennæ stridore columba,
Unguibus, accipiter, saucia facta tuis.

TAB. IV.

Prosopopœia in deliberando alium fingens, suis verbis loquentem imitatur,

per { mimesin, quæ alterius sermonem summatim percurrit, mutatis formula, & personis: passim apud historicos.

per { Ethopœiam, quæ coram suis verbis loquentem introducit: Æneas, &c. dividit, & dictis mœrentia pectora mulcet;

O socii, neque enim ignari sumus ante malorum;
O passi graviora! dabit Deus his quoque finem.

Nota. Accessus & recessus sint decori, ne irruisse videamur.

TAB. XV.

Aporia, qua quis se interrogando init secum consilii rationem:

dupliciter. { cum responsio subjicitur:

Quid faciam? rursusne procos irrisa priores,
Experiar? Nomadumque petam connubia supplex? &c.

dupliciter. { reponit tandem ex improviso:

Quin morere, ut merita es: ferroque averte dolorem.

dupliciter. { addubitatio sola est:

Heu quæ nunc tellus, quæ me æquora possunt
Excipere? aut quid misero mihi denique restat?

TAB. XVI.

Anacœnosis in colloquio alium interrogando confert consilia:

responsionem
- subnectit: *Quem virum aut Heroa lyra vel acri tibia sumes celebrare, Clio?* Musam alloquitur. Illa refert: *Quid prius dicam solitis parentum laudibus?*
- negligit: *Quis cladem illius noctis, quis funera fando Explicet, aut possit lacrymis æquare dolorem?*

TAB. XVII, XVIII.

Prolepsis colloquendo alienam interrogationem præoccupat.
Prosapodosis præoccupanti interrogationem respondet.
omittit quandoque Prosopopœiam, cum conjunctionibus
- **utrumque habet**
  - nibus
    - adversativis, Prolepsis: *Quanquam, quamvis, etsi, licet.*
    - redditivis, Prosapodosis: *Tamen, attamen.*
  - mimesin
    - Prolepsis. *Dura aliquis præcepta vocet mea* ——
    - Prosapodosis, —— *Dura fatemur Esse, sed ut valeas multa dolenda feras.*
  - prosopopœiam
    - Prolepsis; Dixerit è multis aliquis, —— *Cur virus in angues Adjicis, & rapidis tradis ovile lupis?*
    - Prosapodosis, —— *Parcite paucorum culpam diffundere in omnes.*

TAB. XIX.

Epitrope in colloquiis respondendo factum condonat,
- vel
  - serio: *Immo habeat, valeat, vivat cum illa, profundat, pereat, perdat: nihil ad me attinet.*
  - scoptice: *Scilicet is Superis labor est, ea cura quietos Sollicitat. Neque te teneo, neque dicta refello. I; sequere Italiam ventis; pete regna per undas.*

TAB. XX.

Synchoresis in colloquiis respondendo dicti veniam facit:
- cum
  - nihil affert damni: *Sit sacrilegus, sit fur, sit flagitiorum omnium princeps: at est bonus Imperator.*
  - adversarium pungit: *Habes igitur Tubero, quod est accusatori maxime optandum, confitentem reum: sed tamen hoc ita confitentem, se in ea parte fuisse, qua te Tubero, qua virum omni laude dignum patrem tuum. Itaque prius de vestro delicto confiteamini necesse est, quam Ligarii ullam culpam reprehendatis.*

TAB. XXI.

voce, in
singulis verbis
sententia
ubi
intendenda
remittenda
varianda,
&
affectu
sive
miseratione
& Flexibilis
Plena
& Interrupta
Flebilis
iracundia
acuta
incitata
& Crebro accidens
seu
metu & verecundia
contracta
hæsitans
&
voluptate
tenera
tum
Levis
Effusa
denique
dolore & commiseratione
gravis
intus
pressa
fit
& levis
submissa
in
& blandiendo
fallendo:
& satisfaciendo
rogando
gestu
qui
subsequatur omnes Vocis inflectiones
sententiam significatione tamen declarans
universi, virili inflexione laterum
erecti
excelsi
corporis
partium
capitis
quod
cum illo corporis statu consentiat
demittatur, ubi ullo modo
modestia
significatur
humilitas
ubi
aspectus
vertendus eodem quo corporis gestus
exceptus ut videatur
damnandis
adversari
removendis
etiam
caput demittatur ob modestiam
& frontem ferire possis in dolore
oculorum magna debet esse moderatio
&
brachii
manus, in demonstrando, gloriando.
digitorum, in distinguendo, dividendo.
vel
pectoris, in ploratu,
femoris, & pedis in suspiriis & detestatione.

TAB. I.

- ANIMIÆ
  - singularis Ethica, bonum
    - inde apud alios
      - *gratia*
      - *authoritas.*
    - viri
      - totius
        - *libertas*
        - *facultates*
          - *opes*
          - *divitiæ*
      - parris
        - corporis
          - *εὐεξία*
          - *aspectus gratus*
        - animi Virtus
          - cujus
            - irritatrix, *æmulatio*
            - & in cursu
              - calcar
                - mediocre
                - *Laus*
                - *Fama*
                - ingens
                - *Honor*
                - *Gloria*
              - cācelli
                - *Pudor*
                - *Verecundia* aliis
                - *pœnitentia*
            - *Intellectus* qui rem agendā
              - perspicit
                - *Intelligentia*
                - *Scientia*
              - ad usum
                - contemplatur
                - *Sapientia*
                - vel
                - dirigit *Prudentia*
                - exequitur *Ars*
          - &
            - *voluntatis*
              - semper
                - habet individuam comitem conscientiā
                - adsit excusantem & hæc
                - *Voluptatem*
                - *Expectationem*
                - *præmii*
                - absit accusantem & hæc
                - *Dolorem*
                - *Metum*
                - *pœnæ*
                - prosequitur affectu
                - amoris, *auream Mediocritatem*
                - odii, extrema
                - *defectum*
                - *excessum*
              - est
                - in gradu
                - vel
                - summo *Heroica Virtus*
                - mediocri.
                - infimo
                - erga
                - Deum *Sanctitas* quæ est rectus
                - de *Deo Sensus* cujus extrema
                - defectu *Atheismus*
                - excessu *perscrutatio gloriæ*
                - *Dei cultus, cui*
                - defectus, *Profanatio*
                - excessus, *Superstitio.*
                - Hominem *Iustitia* in
                - se tantum
                - rebus suis
  - facialis
    - Oeconomica
    - Politica

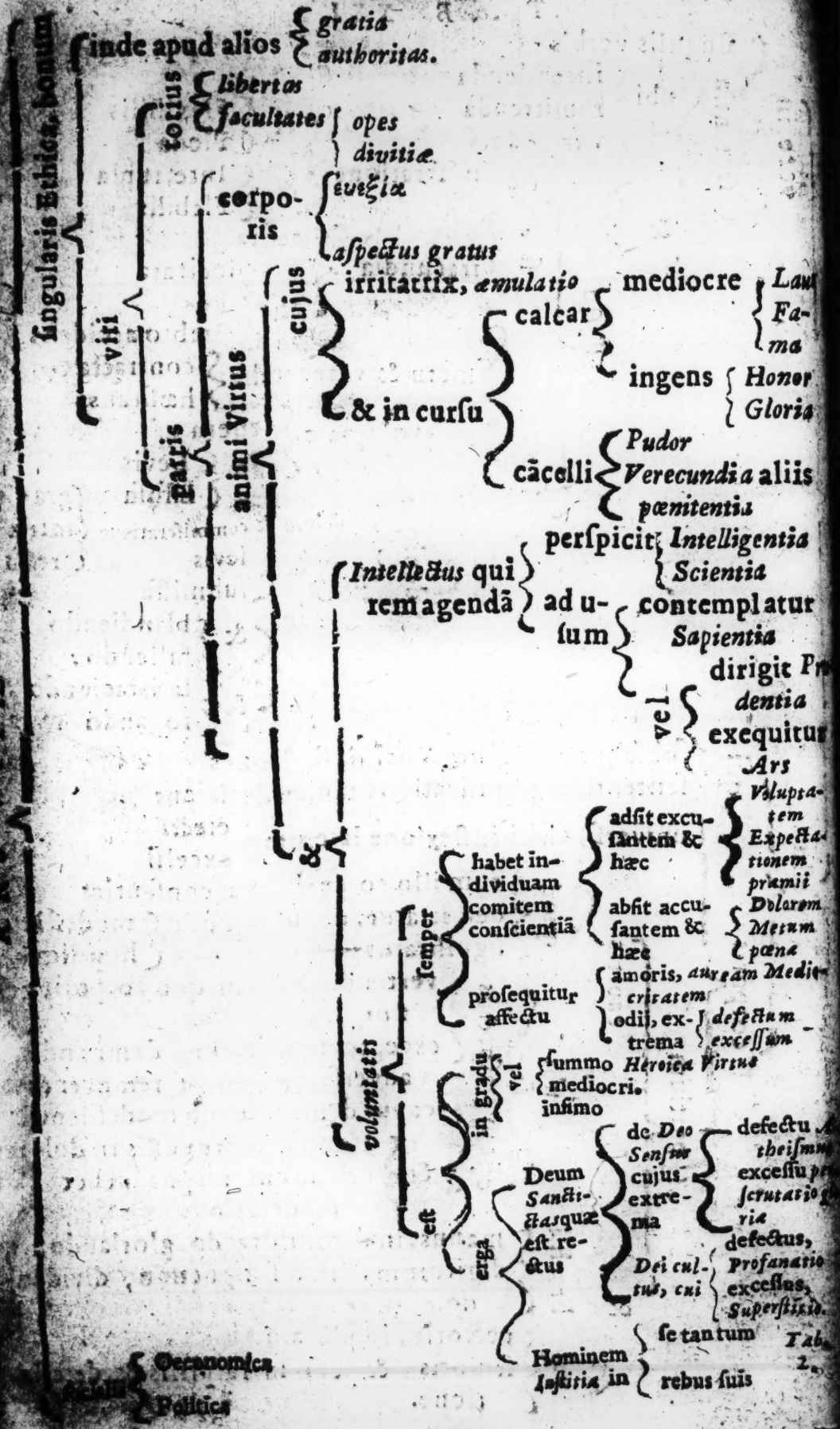

Tab. 2.

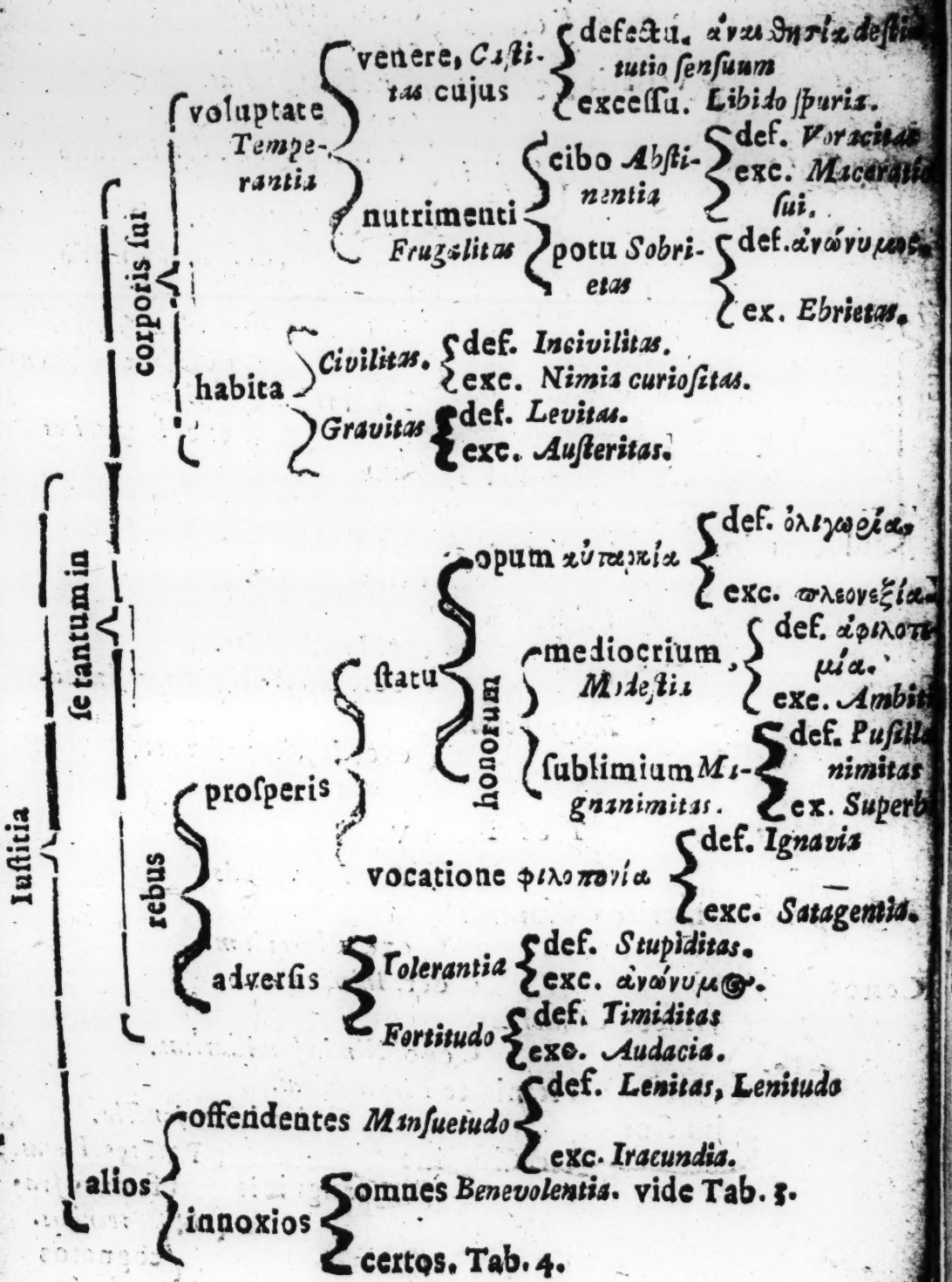
Iustitia
se tantum in
corporis sui
voluptate
Temperantia
venere, Castitas cujus
defectu. ἀνεσθηρία destitutio sensuum
excessu. Libido spuria.
nutrimenti Frugalitas
cibo Abstinentia
def. Voracitas
exc. Macerationes sui.
potu Sobrietas
def. ἀνώνυμος
ex. Ebrietas.
habita
Civilitas.
def. Incivilitas.
exc. Nimia curiositas.
Gravitas
def. Levitas.
exc. Austeritas.
rebus
prosperis
statu honorum
opum αὐταρκία
def. ὀλιγωρία.
exc. πλεονεξία.
mediocrium Modestia
def. ἀφιλοτιμία.
exc. Ambitio.
sublimium Magnanimitas.
def. Pusillanimitas
ex. Superbia.
vocatione φιλοπονία
def. Ignavia
exc. Satagentia.
adversis
Tolerantia
def. Stupiditas.
exc. ἀνώνυμος.
Fortitudo
def. Timiditas
exc. Audacia.
alios
offendentes Mansuetudo
def. Lenitas, Lenitudo
exc. Iracundia.
innoxios
omnes Benevolentia. vide Tab. 3.
certos. Tab. 4.

TAB. III.

- quibuscum
  - versaris
    - *Comitas*
      - def. *Morositas.*
      - exc. *Assentatio.*
    - *Urbanitas*
      - def. *Rusticitas.*
      - exc. *Scurrilitas.*
  - contra his
    - *Justitia*
      - def. *Damnum, damnificatio*
      - exceſſ. *Injuſtitia.*
    - verbis
      - *Veracitas*
        - def. *Diſſimulatio*
        - exc. *Arrogantia.*
      - *Taciturnitas*
        - def. *Pravum ſilentium*
        - exc. *Loquacitas*
- ſublevando
  - *Compaſſio*
    - def. *Feritas.*
    - exc. *Mollities.*
  - &
    - *Liberalitas*
      - def. *Avaritia.*
      - exc. *Prodigalitas.*
    - *Magnificentia*
      - def. *Sordities μικροπρεπεια.*
      - exc. *Inſolentia, luxus.*

TAB. IV.

- Certos
  - be ne meritos, *Gratitudo*
    - def. *Ingratitudo*
    - exc. *Obſequium.*
  - &
    - amicos *Amicitia*
      - def. *Inimicitia.*
      - exc. *Nimia familiaritas.*
    - junctos
      - Vicinitate *Propinquitas.*
      - Neceſſitudine
        - affinitatis *Conjunctio.*
        - ſanguinis
          - Parẽtes. *Pietas.*
          - & fratres *fraternitas.*
          - & cognatos *ſuyoica.*

21 JU 69

FINIS.